

Tekst 11

F. Nietzsche: Således talte Zarathustra, 1963 s. 235-37

Om det højere menneske

1

Da jeg første gang kom til menneskene, begik jeg eneboerdumheden, den store dårskab: jeg stillede mig op på torvet.

Og da jeg talte til alle, talte jeg til ingen. Om aftenen var linedansere og lige mine eneste fæller; og jeg var selv næsten et lig.

Men med den nye morgens gry kom en ny sandhed til mig; da lærte jeg at sige: "Hvad angår torv og pøbel og pøbellarm og lange pøbeløren mig!"

I højere mennesker, lær dette af mig: på torvet tror ingen på højere mennesker. Og vil I tale dér - velan, pøbelen blinker kun med øjnene og siger: "Vi er alle lige!

"I højere mennesker" - siger pøbelen - "der gives ingen højere mennesker, vi er alle lige, menneske er menneske - for Gud er vi alle ligemænd!"

For Gud - ja vel, men nu er denne gud død! For pøbelen vil vi ikke være lige. I højere mennesker, gå bort fra torvet!

2

For gud! - Men denne gud er død! I højere mennesker, denne gud var jeres største fare.

Siden han begravedes, er I først atter opstandne. Nu først kommer den store middag, nu først bliver det højere menneske - herre!

Har I forstået dette, brødre? forfærdes I - svimler jeres hjerte? Gaber afgrunden foran jeres fod? Gør helvedeshunden jer i møde?

Velan, nu vel! I højere mennesker! Nu først er menneskefremtidens bjerg i barnsnød. Gud er død - nu vil vi, at overmennesket skal leve!

3

De betænksomste spørger: "hvordan vedligeholdes mennesket?" Men Zarathustra er den allereneste og allerførste, som spørger: "hvordan *overvindes* mennesket?"

Overmennesket ligger mig på hjerte, *han* er mit allereneste, mit allerførste - og *ikke* mennesket: ikke den næste, ikke den fattigste, ikke den forpinteste, ikke den bedste.

Å, brødre, hvad jeg kan elske hos mennesket, det er, at han er en overgang og en undergang. Også hos jer er der meget, som får mig til at elske og håbe.

At I foragter, I højere mennesker - det vækker mine håb. Thi de store foragtere er de store lovprisere.

At I fortvivler - det er al ære værd. Thi det viser, at I endnu ikke har lært at slå jer til tåls, endnu ikke kender de små klogskaber.

Thi i dag blev de små folk herre: de præker alle hengivelse i skæbnen, beskedenhed og klogskab og flid og hensyntagen og de små dyders langsommelige og-så-videre.

Alt, hvad der er af kvindevæsen, alt, som stammer fra slaver og al pøbelmiskmask: *det* vil nu være herre over alle menneskeskæbner - å rædsel! Rædsel! Rædsel!

Det spørger og spørger og bliver ikke træt deraf: "Hvordan vedligeholdes mennesket bedst og længst og bekvemmest?" Derved - opnåede de at blive herrer over idag.

Disse herrer fra idag skal I overvinde, brødre - alle disse småfolk: *de* er overmenneskets største fare.

I højere mennesker, overvind de små dyder, de små klogskaber, sandkorn-hensynene, myre-krybet, det usle velvære, de "flestes lykke"!

Og hellere fortvivle end hengive jer i jeres skæbne! Sandelig, jeg elsker jer, fordi I ikke forstår at leve i dag, I højere mennesker! Thi således lever *I* - bedst!